

A JA BYWAŁ BLISKO, BYWAŁ, WIDZIAŁEM,
PATRZAŁY OCZY, JAK TOPNIAŁ ŚNIEG I KREW
SPŁUKIWAŁ – POWSTANIE KRAKOWSKIE
I RABACJA GALICYJSKA

JOANNA
WODOWSKA

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania historii dla szkoły ponadpodstawowej

opracowany w ramach projektu

**„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących
w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego
w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”**

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach
Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Marta Milewska
Recenzja merytoryczna – Ewa Skrzywanek
dr Beata Rola
Jan Bielecki
Katarzyna Szczepkowska-Szcześniak

Redakcja językowa i korekta - Editio

Projekt graficzny i projekt okładki - Editio

Skład i redakcja techniczna - Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Temat:

A ja bywał blisko, bywał, widziałem, patrzyły oczy, jak topniał śnieg i krew spłukiwał – powstanie krakowskie i rabacja galicyjska

Klasa:

III

Miejsce:

pracownia wyposażona w komputery z dostępem do Internetu dla każdej grupy

Czas:

45 minut

Cele

Cel ogólny: zapoznanie z przyczynami i przebiegiem powstania krakowskiego z uwzględnieniem rabacji galicyjskiej oraz skutki zrywu narodowego.

Cele szczegółowe

Uczeń:

- omawia rolę emisariuszy;
- zna przyczyny powstania krakowskiego i rabacji galicyjskiej;
- opowiada o przebiegu powstania krakowskiego z zaznaczeniem rabacji galicyjskiej;
- ocenia szanse na zwycięstwo powstania;
- wymienia skutki powstania;
- tworzy ciąg chronologiczny w oparciu o wskazane wydarzenia 1846 r. (SPE).

Środki dydaktyczne:

- mapy;
- atlasy.

Metody, techniki i formy:

- dyskusja;
- drzewo decyzyjne;
- praca z mapą;
- wykład;
- praca w grupie.

Przebieg lekcji**Część wstępna:**

W oparciu o mapę: Jak przedstawiał się podział ziem polskich po 1815 r.? Jaka była sytuacja polityczna i społeczna Polaków w trzech zaborach po 1831 r.?

Geneza powstania krakowskiego

Nauczyciel wyjaśnia, w jaki sposób przygotowywano się do wybuchu powstania na ziemiach pod zaborem austriackim. Następnie zleca uczniom, aby w grupach przygotowali drzewo decyzyjne odnoszące się do problemu: Czy powstanie krakowskie powinno wybuchnąć? W każdym zespole jedna z osób pełni funkcję sekretarza, który zapisuje zaproponowane argumenty. Po wykonaniu zadania grupy prezentują swoje decyzje oraz argumenty. W tym czasie jeden z uczniów notuje przytaczane opinie, które następnie przesłane są do wszystkich jako materiał dydaktyczny z zajęć.

Przebieg powstania i rabacja galicyjska

W oparciu o mapę ścienną (interaktywną) i atlasy nauczyciel omawia z uczniami przebieg powstania, uwzględniając rolę Edwarda Dembowskiego oraz rabację galicyjską i działania Jakuba Szeli.

Część podsumowująca:

Czy powstanie krakowskie miało szanse powodzenia? Kogo można obarczyć odpowiedzialnością za rabację galicyjską?

Komentarz metodyczny

Uczniowie poznają różne punkty widzenia, dostrzegając złożoność problemów, kształtując w ten sposób kompetencje naukowe, społeczne i obywatelskie przygotowujące do uczestnictwa w życiu publicznym i zawodowym.

Kryteria sukcesu do notatki przygotowanej przez ucznia: rzetelność informacji, poprawność merytoryczna, językowa, czytelność przekazu.

Dla ucznia ze SPE nauczyciel powinien przygotować notatkę do lekcji z uwzględnieniem podziału materiału na mniejsze partie, gdyż omawiane zagadnienia są trudne.